

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
z odnośnikiem do domu . . . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . . 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. N° 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 153 (8081).

Wtorek, dnia 7 lipca 1925 r.

Rok XXXIII.

A więc nauka:
Do utrzymania obuwia niezbędny
Jest Erdal, wyrób pierwszorzędny.

Erdal

Regle belki

wszelkich rozmiarów.

jako drzewo opałowe tanio do sprzedania.

Stawiszyńska 24.

1368

Wojna czy pokój?

Sprawa zatargu gospodarczego z Niemcami nie wyszła jeszcze ze stanu niezupełnie określonego. W odpowiedzi na zakaz importu węgla polskiego do Niemiec rząd polski zmuszony był ograniczyć liczbę towarów importowanych z Niemiec do Polski. Wobec tego, że przy nieurodzaju bierność naszego bilansu handlowego stanowi jedną z najważniejszych trosk rządu i społeczeństwa zarządzenie to było zgoła konieczne. Przedstawiciele rządu polskiego zastrzegali się jednak kilkakrotnie w swych enuncjacjach publicznych, że nie mają zamiaru bynajmniej rozpocząć wojny celnej z Niemcami. Nawet forma zakazu przywozu pewnych kategorii towarów z Niemiec zrehabilitowana była w sposób bardzo kurtuazyjny rozporządzeniem bowiem nie wymieniało nawet wyraźnie, że zwrócone jest przeciwko Niemcom.

Ze zakaz przywozu węgla polskiego dla Niemiec był szykaną zwróconą przeciwko Polsce, świadczy o tym okoliczność, że Niemcy zaopatrywały się w węgiel polski jedynie dlatego, że dla przemysłu ich było to dogodne. Ponadto zakaz przywozu węgla szkodzi w znacznej mierze przemysłowi górnośląskiemu, znajdującemu się dotąd częściowo w ręku przedsiębiorstw niemieckich. Niemcy zdecydowały się nawet na straty swych rodaków, byle wymusić na Polsce ustępstwa natury politycznej oraz wygodną konwencję handlową.

Surowiec łatwiej jest zawsze ulokować na rynku zagranicznym, niż produkt gotowy.

Nie ulega więc wątpliwości, że Polska łatwiej znajdzie rynki zbytu dla swoich surowców, niż Niemcy dla fabrykatów. Stąd jakkolwiek zakaz w wozu sprawiać nam może chwilowo trudności, zanim znajdziemy nowe dla naszego węgla rynki przecież nie należy sprawy traktować tragicznie, chwilowe bowiem trudności wkrótce zostaną przezwyciężone. Niemcy są znać w gorszej sytuacji zarówno ze względu na charakter ich wywozu jak i ze względu na okoliczność, że przemysł niemiecki przeżywa właśnie w chwili obecnej bardzo ciężki kryzys. Olbrzymie kredyty, jakie ulokowała Ameryka w Niemczech zużyte zostały już prawie całkowicie a w sferach finansowych amerykańskich coraz bardziej utrwała się przekonanie, że kredytom tym należy kres położyć, kierując raczej penetrację na inne rynki. Tegoroczny urodzaj w Niemczech nie przedstawia się również pomyślnie co również osłabi organizm gospodarczy niemiecki, jego siłę odporną, gdy tymczasem w Polsce urodzaje, jak dotąd zapowiadają się nie najgorzej.

Mimo łagodnej formy reakcji polskiej na atak niemiecki — Niemcy zrozumiały, że Polska zdecydowana jest stanowczo nie ustępować wygórowanym i niemożliwym do przyjęcia żądaniom. Postawa społeczeństwa tem więcej jeszcze była wymowna. Stanowczość ta miała efekt dodatni: niemieckie sfery przemysłowe wywierają silny nacisk

na rząd, aby szukał porozumienia z Polską. Dlatego też powstała myśl, aby próbować raz jeszcze czy nie uda się znaleźć wyjścia z sytuacji niedogodnej dla stron obu w myśl zasady, że najgorszy pokój jest jeszcze lepszy od najlepszej wojny. Polska ze swej strony okazuje wszelką gotowość porozumienia się. Rokowania ponownie rozpoczęto.

Równocześnie jednak ze strony niemieckiej przygotowane są zarządzenia o charakterze odwetowym w odpowiedzi na rozporządzenie polskie o ograniczeniu eksportu niemieckiego. Mimo więc wszczęcia rokowań gra, jak dotychczasowy zatarg nazywał premier Grabski — toczy się dalej. — Nie należy zapominać, że w grze tej atuty zdają się być po naszej stronie. Na to jednak, aby grę wygrać trzeba mieć zdecydowaną rolę nieustępowania przeciwnikowi, przygotować się nawet na chwilowe straty i do końca zachować zimną krew.

Sądząc z głosów prasy Polska w tym wypadku zdobyła się na zajęcie stanowiska właściwego: zimnej krwi nie utraciła, a społeczeństwo wykazuje całkowite zrozumienie z sytuacji i wiarę w zwycięstwo. Trzeba się jeszcze zdobyć na to co w walce najważniejsze, a co przychodzi nam niezawsze łatwo — na wytrwałość.

H. J.

Niebywale świętokradztwo w Rzymie.

WIEDEN 6. 7. PAT. Freie Presse donosi z Rzymu: W sprawie kradzieży w Bazylice św. Piotra donoszą, że skradziono m. in. złoty kielich złoty krzyż, historyczny pierścień rybaka, jako też bardzo wartościowe cyborjum. Papież został powiadomiony o tej kradzieży i wyraził swą boleść z tego powodu. Władze watykańskie zawiadomiły natychmiast policję rzymską, która rozpoczęła śledztwo. Kradzież została odkryta wczoraj o g. 6-ej rano przez zakrystjana. Policja jest zdania, że sprawców należy szukać pomiędzy 30-u robotnikami, którzy wówczas w pobliżu pracowali. Wielu robotników już aresztowano. Złodzieje pracowali przy elektrycznych lampach najnowszej konstrukcji, ponieważ jednak pracowali w rękawiczkach, nie można stwierdzić śladu ich palców. Wartość skradzionych rzeczy szacuje się na wiele milionów lirów.

„Pierścień Rybitwa“ albo „Pierścień Rybaka“ jest według dawnego kościelnego zwyczajnie pierwszym z oznak dostojności Papieża. Pierścień ten ze szczerzego złota używany jest od niepamiętnych czasów jako mała pieczęć Papieska, z wyobrażeniem św. Piotra w łodzi, wyciągającego sieć. Pierścieniem tym pieczętowane są zazwyczaj „breve“ Ojca Świętego, pisane na pergaminie.

Przy koronacji Papieża — po zupełnym Jego ubraniu w strój papieski, kardynał-dziekan wkłada uroczystie Ojcu Świętemu na palec Pierścień Rybaka oraz podaje mu złote naczynie z kadzidłem. Naczynie, ofiarowane ostatnio do tego obrzędu właśnie przez kardynała Del Val, zostało jak się zdaje razem z Pierścieniem Rybaka skradzione przez świętokradców.

Pierwsze wspomnienie o użyciu Pierścienia Rybaka przy koronacji Papieskiej datuje z w. XIII.

Znowu porwanie oficera K. O. P. przez Sowiety.

MOŁODECZNO. Jak donosi nasz korespondent A. T. C. z Mołodeczna w dniu 3 b. m. o godz. 16 m. 40 por. Rondomański w towarzystwie drugiego oficera odbywał przegląd pogranicza. Wobec ustawicznych zatargów w ostatnich dniach o bydło i konie ludności miejscowej, które bolszewicy porywają na polskiej stronie, chcąc w ten sposób wymóc na K. O. P. oddanie swych koni wojskowych, które przeszły polską granicę, por. Rondomański z K. O. P. w towarzystwie drugiego oficera wywołali jednego z komendantów sowieckich na granicę celem omówienia z nim sposobu zlikwidowania tych zatargów. W tym momencie kiedy wymienieni mieli przystąpić do pertraktacji na pasie neutralnym, wypadła banda sowieckich

żołnierzy z ukrycia z dwoma karabinami maszynowymi i przychwyciła obydwóch oficerów 4 żołnierzy K. O. P., którzy asystowali pertraktacjom jako patrol zdołało odbić jednego z oficerów. Drugi jednak pozostał w rękach bolszewików, a ponieważ jednocześnie patrol został ostrzelany obydwoma karabinami sow., wobec przewagi ognia musiał się wycofać. Przy całym zajściu ani jedna ani druga strona nie przekroczyła granicy, a samo porwanie odbyło się na pasie neutralnym granicy szerokości 5 metrów. Ze strony sowieckiej jest to już drugi w ostatnim tygodniu niesłychany wypadek naruszenia granicy i podstępnej ich taktyki.

Otwarcie 9 Zgromadzenia Międzynarodowego Unji Stow. Ligi Narodów.

WARSZAWA, 6. (PAT). Wczoraj o godzinie 11 rano w sali recepcyjnej Rady Mjejskiej nastąpiło uroczyste otwarcie 9 zgromadzenia plenarne go międzynarodowej unji stowarzyszeń Ligi Na-

rodów. U stołu prezydjalnego zasiadło prezydium Unji; z prezesem p. Dickinsonem, sekretarzem generalnym p. prof. Ruysen'em i zastępcą sekretarza p. Smallen na czele oraz przedstawiciel stowarzy-

Czy minister Skrzyński ożeni się w Ameryce?

Minister spraw zagranicznych, Skrzyński, zatrzymując się w podróży swej do Ameryki w Berlinie udzielił wywiadu korespondentowi „United Press”.

Jedno z pytań zadanych p. ministrowi brzmiało: — Czy ewentualnie byłby pan gotów zabrać ze sobą do Polski jedną z uroczych cór Ameryki, jako towarzyszkę życia?

P. Skrzyński odpowiedział z uśmiechem: — Uczyniłbym to jaknajchętniej chociażby z tego względu, że zacieśniłyby się przez to jeszcze bardziej przyjazne stosunki między Polską a Ameryką.

Ten zabawny epizod wywiadu został przetelegrafowany do Ameryki.

Kto wie? Być może, iż polskiego ministra już w porcie oczekiwać będą „urocze córki Ameryki”, pragnąc „zacieśnić węzły przyjaźni z Polską”.

Koniec floty murzyńskiej.

Druga próba, podjęta przez Marka Aureliusza Garvey'a w celu przesiedlenia murzynów amerykańskich do ich praojczyzny afrykańskiej w mającej się założyć nowej republice, chybiła celu. Pierwszy okręt, który miał przewozić transporty murzynów amerykańskich do Afryki, został niedawno wystawiony na sprzedaż za bardzo niską cenę. Wobec braku nabywców spieniężenie nastąpiło dopiero w drodze przetargu publicznego, Garvey, którego przed rokiem setki tysięcy czarnych uwielbiało jako swego apostoła, odsiaduje obecnie pięcioletnią karę więzienną za sprzeniewierzenie znacznych powierzonych mu sum pieniężnych. Okręt murzyński, którego podczas pierwszej podróży towarzyszyły liczne wypadki sprawa wrażeń nie rozbitej łodzi, zaciągniętej linami.

I. G.

Dobrze płatni urzędnicy są rękojmią dobrej administracji.

Od pierwszej chwili odrodzenia Rzeczypospolitej sprawa uposażeń służbowych urzędników stała się problemem, nie tylko związanym z administracją państwową, ale i z całością społecznego i ekonomicznego życia kraju. Z jednej bowiem strony tylko dobrze płatni urzędnicy mogą dać rękojmię dobrej administracji, z drugiej zaś strony rodzaj stopy życiowej wielkiej rzeszy funkcjonariuszów państwowych kształtuje odpowiednio strukturę życia kulturalno-społecznego, równocześnie zaś wpływa w znacznej mierze na rodzaj i ilość konsumpcji, oddziałując w ten sposób bezpośrednio na popyt i ceny.

Wszystkie rządy Rzeczypospolitej musiały się liczyć z tymi faktami. Masa urzędnicza przedstawiała się nie tylko jako armia administracji, lecz także jako obiekt polityki gospodarczej.

Żywioł urzędniczy jak w całej Europie, tak i u nas był do pewnego stopnia ofiarą konieczności państwowych i sytuacji gospodarczej. Zarobki przez szereg lat były stale niewystarczające, a i do dziś dłużej odbiegają jeszcze od norm przedwojennych, ustalonych długą praktyką jako najbardziej celowych.

Ciekawą jednak i wiele mówiącą jest statystyka poborów urzędników państwowych w Polsce, ostatnimi laty, oparta o cyfry, poprawione odpowiednio, wedle wartości realnej poborów, wyrażonej w jednostkach teoretycznych, równych 1 złotemu z przewoźną siłą nabywczą, określona według kosztów utrzymania. Ponieważ jednak Gł. Urz. Stat. obliczał jedynie wskaźnik dla ostatniego tygodnia każdego miesiąca, bardziej realny będzie przeciętny wskaźnik kosztów utrzymania, wyprowadzony jako średnia arytmetyczna urzędowego wskaźnika dla poprzedniego i danego miesiąca.

Oto jak się przedstawiały pobory urzędników państwowych, obliczone w wyżej podany sposób, przy czym dla przykładu weźmy 9 kategorię jako najbardziej charakterystyczną:

Rok 1921 zł. 63,84 wart. realna 99,02, proc. 50;
Rok 1922 zł. 91,05 wart. realna 169,64, proc. 86;
Rok 1923 zł. 96,58, wart. realna 142,70, proc. 72;
Rok 1924 zł. 248,06 wart. realna 188,16, proc. 95;
Rok 1925 (I kw.) 297,50, wart. realna 197,07, proc. 100.

Z zestawienia tego wynika, że pobory urzędnicze najniższe były w roku 1921, później zaś wzrastały, w roku 1923 przy katastrofalnym spadku waluty, obniżyły się znowu ogromnie (w październiku 1923 wartość realna 75,21 czyli 38 proc.) Największą wysokość osiągnęły w lutym 1924 r. (109 proc.) we wrześniu tegoż roku spadły do 92 proc., od stycznia zaś br. trzymają się na poziomie 98 — 101 proc.

Ze stabilizacją waluty nastąpiła więc i stabilizacja wysokości uposażeń. Aczkolwiek nie są one jeszcze zadowalniające, to jednak cyfry podane wskazują, że świat urzędniczy ma już za sobą najgorsze okresy pogarszania się warunków ich bytu.

PLUSKWY

niszczy i zapobiega rozmnażaniu

„MOGIL”

ŻADAĆ WSZĘDZIE.

1396

Buchalterji

(księgowości) wyuczają praktycznie, przez korespondencję,

Kursa Handlowe Sekułowicza

Warszawa, Żórawia 42.

Po ukończeniu — egzamin, świadectwo.

Żądajcie prospektów. 1161

Zakład Lecznicy

dla chorych na nos gardło i uszy

Dr. W. GUMIŃSKIEGO,

WARSZAWA,

ul. Emilji Plater 35, m. 3, tel. 81-65
1275

Do wynajęcia

2 POKOJE

lub oddzielnie z elektrycznością. Aleja Józefiny 12, m. 4, godz. 1—5. 1381

Motor „Benz”

Glühkopf na ropę

16 P.S. 2 cylindrowy jak również dynamo 10 P.S. i 2 motorki a 1 P. S. prawie nowe. Z powodu zmiany instalacji, bardzo korzystnie sprzedam. Wiadomość: ulica Dobrzecka № 8. 1383

Sprzedam stołowy i sypialny.

Główny Rynek 27, III piętro. 1385

Skradziono weksle

jeden na sumę 400 zł. płatny 5 sierpnia wydany in blanco, drugi na sumę 300 zł. płatny 1 sierpnia wydany in blanco, trzeci na sumę 150 zł. płatny 25-go lipca wydany in blanco, powyższe 3 weksle podpisane przez Mikołaja Nowackiego. Zaznaczam, że weksle te w obcych rękach nie mają wartości. 1390

Kupię okazyjnie

urządzenie kąpielowe

Wiadomość: w Redakcji. 1389

Okazyjnie do sprzedania duże ładne

kwiaty pokojowe

Wiadomość: Elznerowicz Monopol Łódzka 23 od 4—6. 1260

Na raty!

Fabryka fortepianów i pianin

Braci K. i A. FIBIGER

Polna 16.

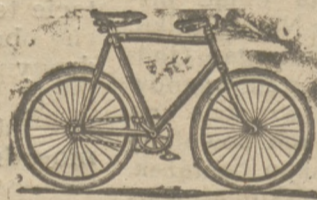
Poleca pianina gabinetowe, salonowe i koncertowe gwarantowanej dobroci.

Firma egzystuje od 1899 roku. 964

Celem rozszerzenia liczby naszych abonentów poszukujemy

zastępców,

potrafiących intensywnie pracować, i ustosunkowanych. Dobre widoki zarobku. Stałe zajęcie. Oferty w języku niemieckim pod szfr. Pol. Danz. Frachtprüfungsstelle „Tell.” przyjmują administracja Gazety. 1392

Uwaga!!! Na raty!

W tych dniach nadszedł świeży transport najnowszych rowerów: luksusowych, wyścigowych i spacerowych, maszyn do szycia i pisania.

Na składzie posiada: wózki sportowe i dziecięce, wyżymaczki, centryfugi, materiały elektryczne, oraz wszelkie przybory do rybołówstwa.

Ceny konkurencyjne!!!

NATAN WIERUSZEWSKI Kalisz,

Główny Rynek dom B-ci Rubinstein, vis-à-vis nowego Magistratu. 1382

Gotuj na zapas!

Odpowiednio zaopatrzona śpiżarnia ma nadzwyczaj dodatnie znaczenie w gospodarstwie domowym.

Obfitość jarzyn i owoców w stanie surowym wymaga konserwowania.

Dla dokładnego i nie zawodnego sterylizowania służą jedynie słoje i aparaty

WECKA.

Wyłączna sprzedaż na Kalisz i okolice i na dogodnych warunkach w firmie

A. Piwek, Kalisz,

Babina 21 telef. 131. 1296

Czytelnicy Gazety Kaliskiej

nabyć mogą bez zaliczki na bardzo dogodnych warunkach bieliznę męską i damską, obrusy, serwety, ręczniki, koldry, kapy, pledy, prześcieradła, powłóczki, pończochy, skarpetki, obuwie męskie, damskie i t. p. Prosimy podać szczegółowy adres towar pierwszorzędny!

Dom Towarowy „CZERWIŃSKI i S-ka” Warszawa, Złota 29. Skrz. pocztowa 424. 1041